

Fosforkrisen krever handling!

Vedtatt av SVs landsstyre 14. april 2018

All matproduksjon avhenger av grunnstoffet fosfor, som finnes i fosforholdige fosfatstein, som brukes til å lage mineralgjødsel. Marokko kontrollerer 75 prosent av verdens fosfatsteinreserver, og en stor del av disse befinner seg i Vest-Sahara som er ulovlig okkupert av Marokko. Dette betyr at det er flere folkerettslige og etiske problemstillinger tilknyttet denne svært viktige ressursen.

I dag gjøres det ikke nok for å gjenvinne fosfor, samtidig som verdens fosfatsteinreserver sakte, men sikkert minker. Følgelig er det sannsynlig at prisen på mineralgjødsel vil øke kraftig og at også matvareprisene vil øke globalt. Det er sannsynlig at vår etterspørsel etter fosfor vil være større enn produksjonen allerede innen 2100. Derfor kan fosforkrisen true den norske og den globale matsikkerheten allerede i våre barns levetid.

Matproduksjonen vi har i dag overser de store tapene av fosfor, og er derfor ikke bærekraftig. 80 prosent av alt fosforet som utvinnes av fosfatreservene globalt, går tapt på veien mellom gruen og gaffelen. Store deler forsvinner når det renner ut i hav og elver fra åkrene. I Norge forekommer det største fosfortapet i norsk fiskeoppdrett.

Vi krever derfor at norske myndigheter handler før det er for seint, blant annet ved å satse på utvikling av metoder for gjenvinning av fosfat, kartlegge og overvåke de gjenværende fosfatsteinreservene, styrke bærekraften i norsk oppdrett, samt utvikle en felles nasjonal plattform som forener forskningsmiljø og andre relevante aktører rundt et felles bærekraftig mål som sikrer en tryggere fremtid for matproduksjonen.

Forskning på resirkulering av fosfor vil være viktig for at reservene skal vare så lenge som mulig. Slik forskning vil også åpne mange nye muligheter for norsk næringsliv, bidra til å skape grønnere arbeidsplasser og styrke Norges posisjon som en innovativ og verdiskapende aktør på den internasjonale arenaen.

Ettersom mennesker i utviklingsland vil bli de første ofrene for mangel på fosfor og økte matvarepriser, mener vi at Norge har et internasjonalt ansvar til å ta tak i dette problemet og utvikle gode løsninger som vil gagne hele verden. Siden forvaltning av fosfor er grunnlaget for matproduksjonen vår er det alt for viktig til at den kan overlates til kapitalistiske markedskrefter. SV mener at Norge skal foreslå og jobbe for internasjonale reguleringer gjennom FN-systemet for å sikre et bærekraftig bruk av denne viktige ressursen.

SV krever:

- At det utvikles en felles nasjonal fosfor-plattform som forener forskningsmiljø, offentlige etater og privat næringsliv rundt felles mål.
- At det bevilges større ressurser til forskningsmiljø med fokus på resirkulering av fosfor, særlig innen oppdrett.
- At det settes et konkret mål for hvor mye av fosfor funnet i organisk avfall.
- At Norge tar initiativ til internasjonale reguleringer i bruken av fosfor gjennom FN.